በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር

የአካባቢ ጥበቃና አረንጓዴ ልማት ኮሚሽን

የአከባቢ ብክለትና አየር ንብረት ለውጥ ዳይሬክቶሬት

የአካባቢና ማህበረሰብ ተጽዕኖ ግምገማና ፈቃድ ቡድን

በማዕከል፣ ክ/ከተማና በወረዳ አካባቢ ጥበቃና አረንጓዴ ልማት ጽ/ቤቶች የሚከናወኑትን የአካባቢ ተጽዕኖ ግምገማ የሥራ ክፍፍልና ቼክሊስት

መስከረም 2013 ዓ.ም
<u>አዲስ አበባ</u>

በማዕከል ደረጃ የሚገመገሙ ፕሮጀክቶች ዝርዝር

1. የምግብና መጠጥ ኢንዱስትሪዎች
    - የእንስሳትና ዕፅዋት ተዋጽኦ ዘይት ማምረት
    - የሥጋ ውጤቶች ማምረት
    - የወተት ተዋጽኦ ማምረት
    - የቢራ ማምረት
    - የዓሣ ተዋጽኦ ማምረት
    - ቄራዎች
    - ለስላሳ መጠጥ ማምረት
    - የፍራፍሬ ጭማቂዎች ማምረት
    - ትንባሆ ማምረት
    - ስኳር ማምረት
    - ሌሎች የአግሮ ፕሮሰስ ማምረቻ
2. የጨርቃጨርቅ ኢንዱስትሪ
    - የጥጥና ሲንቴቲክ ፋይበር ማምረት
    - የጨርቅ ማቅለም
    - ጥጥን ከፍሬ የመለየት / ginneries/
    - የልብስ ስፌት - ከ20 የስፌት ማሽን በላይ
3. የቆዳ ኢንዱስትሪ
    - ቆዳ ማልፋት
    - የቆዳ ማጠናቀቅ
    - የቆዳ ውጤቶች /ጫማ፣ ልብስ/ ፋብሪካ
    - የቆዳ መጋዘን ከ200 ካሬ በላይ
4. የእንጨት፣ ፐልፕና ወረቀት ኢንዱስትሪ
    - ቺፕውድ፣ ኮምፐርሳቶ፣ ቦርድ
    - ፐልፕ፣ ወረቀት፣
5. የግንባታ ዘርፍ
    - የሪልስቴትና ኢንዱስትሪ ፓርኮች
    - ገበያ ቦታዎች፣ የተሽከርካሪ ማቆሚያዎች
    - ህንፃዎች፣ 7 ወለል በላይ
    - ሆስፒታሎች፣
    - ት/ቤቶች፣
    - ሆቴሎች፣ ኮከብ 3 እና በላይ
    - የመንገድ፣ ኤርፖርት፣ ባቡር መንገድ፣ ቧንቧ መስመር፣ ወዘተ መገንባትና ማስፋፋት
    - የወንዝ ማፋሰሻና ጎርፍ መከላከል ሥራዎች
    - የሃይድሮኤሌክትሪክና የመስኖ ግድቦች
    - ማከማቻ/መጋዘኖች ከ500 ካሬ ሜትር በላይ
6. ኬሚካል ኢንዱስትሪዎች
    - አደገኛና መርዛማ ኬሚካሎችን ማምረት፣ ማጓጓዝ፣ ማከማቸትና መጠቀም
    - የመድሃኒት ማምረቻ
    - የነዳጅ፣ የፔትሪኬሚካልና ሌሎች የኬሚካል ምርቶች ማከማቻ (ማደያዎች)
    - የነዳጅ ማጣሪያ፣ የነዳጅ ምርቶች ፕሮሰስ ማድረግና ማጓጓዝ
    - የቀለም፣ ቫርኒሽ፣ ወዘተ ማምረት
7. የማዕድን ማውጣት
    - የኮንስትራክሽን ማዕድን ማምረት

- ሌሎች ሚነራሎችን ማውጣት፣ ፕሮሰስ ማድረግ

8. ብረት ነክ ያልሆኑ ኢንዱስትሪዎች
   - ሲሚንቶ፣ አስቤስቶስ፣ መስታወት፣ ወዘተ ማምረት
   - የጎማ ማምረት
   - የፕላስቲክ ማምረት - 100 ካሬሜትር ቦታ በላይ
   - የኖራ፣ ታይልስ፣ ሴራሚክ፣ እብነበረድ፣ ወዘተ ማምረት
9. ብረታብረት ና ኢንጂነሪንግ
   - ተሽከርካሪና ሌሎች መጓጓዣዎችን ማምረት፣ መገጣጠም
   - የተለያዩ አካላትን ማምረት /body – building/
   - ቦይለር፣ ማጠራቀሚያ ታንከሮችን መስራት
   - ማቅለጫና ቅርጽ ማውጫ
   - የተለያዩ ቁሳቁሶችን ማምረት
   - ለሌሎች ማምረቻዎች የሚያገለግሉ ብረታብረቶችን ማምረት
   - ኤሌክትሮፕሌቲንግ
10. የቆሻሻ ማጣራትና ማስወገድ
    - የአደገኛ ቆሻሻዎች ማቃጠያ፣ መልሶ መጠቀሚያ፣ ማከማቻ፣ መቅበሪያ፣ማጣሪያ፣ መሰባሰብና ማጓጓዝ፣ ማስወገድ
    - የማዘጋጃ ደረቅ ቆሻሻ መሰብሰብና ማጓጓዝ፣ ማከማቻ፣ መልሶ መጠቀሚያ ፕላንት፣ ማቃላዣ ፕላንት፣ ማስወጋጃ ቦታ
    - የከተማ ፍሳሽ ማጣሪያ፣ የፍሳሽ መስመር ዝርጋታ፣ የተመጠጠ ፍሳሽ ማጓጓዝና ማጣራት
11. የውሃ አቅርቦት
    - የውሃ ማጣራት፣ ከጉድጓድ ማውጣት፣ ግድብና ማጠራቀሚያ መስራት
    - ውሃን በብዛት አውጥቶ ለኢንዱስትሪ፣ ለመስኖ፣ ወዘተ መጠቀም
    - ውሃን በተዘጋጀ ካናል ማስኬድ፣ የተፈጥሮ አቅጣጫን ማስቀየር
12. ግብርና/ተፈጥሮ ሃብት ዘርፍ
    - የመስኖ ውሃ አጠቃቀም
    - የአዳዲስ ዝርያ፣ ማዳበሪያና ኬሚካል አጠቃቀም
    - እንስሳት እርባታ
      - የቀንድ ከብት - ብዛታቸው ከ20 በላይ
      - ዶሮ - ብዛታቸው ከ1000 በላይ
    - የደን ውጤቶችን ማምረት
    - የደን ማልማት፣ የደን መቁረጥ፣ የደን መሬት አጠቃቀም መቀየር
    - በተራራማ ቦታዎች ላይ መዝናኛ ሪዞርት/ሆቴል መስራት፣ በደን ክልል ውስጥ የቱሪስት መዝናኛ መስራት
    - ሰውሰራሽ የዓሳ ማራቢያ ቦታ ማዘጋጀት
    - የዱር እንስሳት ማራቢያ ቦታ ማዘጋጀት
13. ኢነርጂ ዘርፍ
    - ኤሌክትሪክ አመንጪቶ ማሰራጨት
    - ከፍተኛ ማሰራጫ መስመሮችና ስቴሽኖች
    - የሃይድሮ፣ የነፋስ፣ የባዮማስ፣ የጸሃይ፣ የእነፋሎት ሃይል ማመንጫዎች
14. የተጎዱ ቦታዎችን ማስተካከል፣ የተበከለ አካባቢን ማጽዳት
15. የተፈናቀሉ ማህበረሰብን ማስፈር
16. የአደገኛ ቁሶችን፣ የዱር እንስሳት/ውጤቶችን፣ የደን ውጤቶችን፣ወዘተ ወደ ሃገር ማስገባት/ማስወጣት

በክፍለከተማ አካባቢ ጥበቃና አረንጓዴ ልማት ጽቤት የሚገመገሙ

- የምሽት ክበቦች
- አነስተኛ የምግብ ዘይት መጭመቂያ
- ጋራዥ፣ ከጋራዥ ጋር ተያይዥነት ያላቸው ስራዎችና የመኪና እጥበት
- መለስተኛ የጤና ተቋማት/ ጤና ጣቢያ ፣ መለስተኛ ክሊኒክ/
- አነስተኛ ኢንተርፐራይዞች/የእንጨት፣ ቀርከሃ፣ የብረታ ብረትና የመስታወት/ ስራዎች
- የብሎኬት ፣ የጡብ/ ሸክላ ማምረቻዎች
- አሸንዳና ቦሮንዳዮ ማምረት
- የታፐሴሪ ሥራ
- የስፖንጅ ውጤቶች ማምረት (ቁርጥራጭ ተጠቅሞ)
- የወርቅና ጌጣጌጥ ሥራዎች
- የድርና ማግ ማንጣትና ማቅለም
- አነስተኛ ሆቴሎች - ከ2 ኮከብ ያልበለጠ
- አነስተኛ የእንስሳት እርባታ/ማደለብ
  - የቀንድ ከብት - ብዛታቸው ከ20 ላልበለጠ
  - ዶሮ - ብዛታቸው ከ100-1000
- አነስተኛ የልብስ ስፌት ፋብሪካ - ከ20 የስፌት ማሽን ላልበለጠ
- አነስተኛ ህንጻ ግንባታ - እስከ 7 ወለል ላሉት
- የኮብልስቶን መንገዶችና ደሬኔጅ
- አነስተኛ ፕላስቲክ ፋብሪካ- እስከ 100 ካሬሜትር ቦታ ላይ ለሚሰራ
- የሻማ ማምረት ሥራ
- መጋዘን ከ500 ካሬ ሜትር በታች
  - የቆዳ መጋዘን ከ200 ካሬ ሜትር በታች
- የእህል ማበጠሪያ
- የኤሌክትሪክና መገዶ ቆጣቢ ምድጃ ማምረት

በወረዳ አካባቢ ጥበቃና አረንጓዴ ልማት ጽቤት የሚገመገሙ

- የወፍጮ ቤት
- የፎቶ ስቱዲዮ ማቋቋም
- የሙዚቃ ስቱዲዮ፣ ዲኤስ ቲቪና ቪዲዮ ቤት
- ዳቦና ኬክ መጋገሪያ ቤቶች
- የልብስ እጥበት /በእጅና በላውንደሪ/
- አነስተኛ የምግብ ማቀነባበሪያና ማሸጊያ፣ (ቆሎ ማዘጋጀት፣ እንጀራ መጋገር፣ ሽንኩርት መፍጨት፣ ወዘተ)
- አነስተኛ የእንስሳት እርባታ/ማደለብ
  - ዶሮ - ብዛታቸው ከ100 ላልበለጠ
- የብረታብረት ውጤቶችን በእጅ ማምረት
- ሻወር ቤት

በክ/ከተማና ወረዳ ሁሉንም ቦታዎች ለመገምገም የሚያገለግል ቼክሊስት

1. የፕሮጀክቱ ባለቤት ስም………………ክ/ከተማ………ወረዳ………ስልክ ቁጥር……
2. የፕሮጀክቱ ስም--
3. የፕሮጀክቱ የስራ ዓይነት /ባህሪ/…………………………………………………..
4. ፕሮጀክቱ የሚገኝበት አድራሻ፣ ክ/ከተማ………………… ወረዳ ……………
5. ፕሮጀክቱ ጂኦግራፊያዊ ኮኦርዲኔት፣ X፡---------------------Y፡---------------Alt.---------

ተ.ቁ	በቀረበው የፕሮጀክት ሃሳብና መስክ ምልከታ የሚታየው ጉዳይ	አዎን	አይደለም	ማብራሪያ
1	ፕሮጀክቱ የሚገነባበት ቦታ ለዚህ ሥራ (ከመሬት አጠቃቀም አንጻር) የተፈቀደ ነው?			
2	ፕሮጀክቱ የሚገነባበት ቦታ ካርታ ወይም የኪራይ ውል አለው?			
3	ስለፕሮጀክቱ ምንነትና አተገባበር አዋሳኞች/አጎራባቾች ያውቃሉ?			
4	ፕሮጀክቱን የሚያዋስኑት አጎራባቾች በፕሮጀክቱ ላይ ተቃውሞ አላቸው?			
5	የፕሮጀክቱ አዋሳኝ ማህበረሰብ ፕሮጀክቱ ጠቀሜታ እንዳለው ያምናል?			
6	የፕሮጀክቱ ሥራ ከመኖሪያ ቤት ያለው ርቀት በቂ ነው? (ርቀቱ እንደፕሮጀክቱ ባህርይ የሚለያይ ሆኖ ሽታ፣ ብናኝ፣ ንዝረት፣ ድምጽ ካለው ከ50 ሜትር ባያንስ)			
7	ፕሮጀክቱ የሚተገበርበት ቦታ ላይ ለፕሮጀክቱ ዋንኛ ሥራ ተብሎ የሚገነባው ወለል/ግድግዳ የተሰራው በቀላሉ ከማይፈርስ ማቴሪያል ነው?			
8	በፕሮጀክቱ ምክንያት የሚፈናቀል የህብረተሰብ ክፍል አለ? ካለስ ካሳ ተከፍሎታል?			
9	በፕሮጀክቱ ግንባታ ምክንያት የሚወገድ/የሚጎዳ የተፈጥሮ ሃብት ወይም ባህላዊ/ታሪካዊ ቅርስ አለ?			
10	ፕሮጀክቱ **በግንባታ ወቅት** የሚፈጥረው ድምጽ ወይም ብናኝ ወይም በግንባታ ዕቃዎች አቀማመጥ መንገድ መዝጋት/ማበላሸት ወይም የከባድ ተሽከርካሪዎች እንቅስቃሴ ሁከት ወይም በሚወገድ ቆሻሻ/ፍሳሽ/ጎርፍ ምክንያት በአካባቢው ነዋሪዎች ላይ የሚያስከትለው ችግር ይኖራል?			
11	ፕሮጀክቱ **በግንባታ ወቅት** የሚደርሰውን ችግር ለማቃለል ባለፕሮጀክቱ ያስቀመጠው መፍትሄ አለ?			
12	ፕሮጀክቱ ወደ **ተግባር/ማምረት** ሲገባ ደረቅ ቆሻሻን ያመነጫል?			
13	ፕሮጀክቱ ወደ **ተግባር/ማምረት ሲገባ** ደረቅ ቆሻሻን የሚያመነጭ ከሆነ አካባቢን ሳይበክልና ማህበረሰቡን ሳይጎዳ			

ተ.ቁ	በቀረበው የፕሮጀክት ሃሳብና መስክ ምልከታ የሚታየው ጉዳይ	አዎን	አይደለም	ማብራሪያ
	ባግባቡ ይወገዳል?			
14	ፕሮጀክቱ ወደ ተግባር/ማምረት ሲገባ ፍሳሽ ቆሻሻን ያመነጫል?			
15	በፕሮጀክቱ የሚመነጨው ፍሳሽ ወደ አካባቢው ወንዝ ወይም ድሬኔጅ ይለቀቃል?			
16	ፕሮጀክቱ ወደ ተግባር/ማምረት ሲገባ ፍሳሽ ቆሻሻን የሚያመነጭ ከሆነ አካባቢንና ማህበረሰቡን በማይበክል ሁኔታ ባግባቡ ይወገዳል?			
17	ፕሮጀክቱ ወደ ተግባር/ማምረት ሲገባ ጭስ፣ ሽታ፣ ብናኝ ያመነጫል?			
18	ፕሮጀክቱ ወደ ተግባር/ማምረት ሲገባ ጭስ፣ ሽታ፣ ብናኝ የሚያመነጭ ከሆነ የመቀነስ/የማስወገድ ዘዴ ይጠቀማል?			
19	ፕሮጀክቱ ወደ ተግባር/ማምረት ሲገባ በማሽኖች እንቅስቃሴ ወይም ሌላ ምክንያት ድምጽ ይፈጠራል?			
20	በማምረት ሂደት የሚፈጠር ድምጽ በአዋሳኝ የሚገኙ ነዋሪዎችን ሊያውክ ይችላል?			
21	በማምረት ሂደት የሚፈጠር ድምጽን ለመቀነስ/ለማስወገድ የታቀደ ሥራ አለ?			
22	በፕሮጀክቱ የሚገነባው ህንጻ/መጋዘን/ፋብሪካ በቂ የአየር ዝውውር እንዲኖረው ተደርጎ ነው?			
23	ለሠራተኛ ደህንነት የሥራ ልብስ ማለትም -እንደአስፈላጊነቱ የሥራ ልብስ፣ ጫማ፣ የአፍና አፍጫ መሸፈኛ፣ የጆሮ መከላከያ ይሰጣል?			
24	ፕሮጀክቱ ለሠራተኞቹ ስለሥራ ላይ ደህንነትና አካባቢ ጥበቃ ስልጠና ይሰጣል?			
25	ፕሮጀክቱ ለሚደርሱ ድንገተኛ አደጋዎች (የእሳት፣ የፍንዳታ፣ የጎጂ ነገሮች ማፈትለክ፣ ወ.ዘ.ተ) ቅደመዝግጅት አድረጓል? ለዚህ አመላካች ምልክቶች ይኖራሉ?			
26	የፕሮጀክቱ ዲዛይን ጥሬዕቃና ምርትን ባግባቡ ለማስቀመጥና ለስራ ምቹ ሁኔታን ያካትታል?			

የፕሮጀክቱ ባለቤት፤ ስም------------------------------------ፊርማ-------------------------ቀን--------------------

በግምገማው ውጤትና ባለፕሮጀክቱ በገባው ቃል መሰረት ፕሮጀክቱ እንዲተገበር ይሁንታ ይገባዋል□/አይገባውም□፤

ግምገማውን ያደረጉ ባለሙያዎች፤

1. ስም---------------------------------- የስራ ድርሻ ------------------------- ፊርማ ------------ ቀን -----------
2. ስም---------------------------------- የስራ ድርሻ ------------------------- ፊርማ ------------ ቀን -----------
3. ስም---------------------------------- የስራ ድርሻ ------------------------- ፊርማ ------------ ቀን -----------

በክ/ከተማና ወረዳ ፕሮጀክቶች የሚያስከትሉት አካባቢያዊ ችግሮች ሲገመገሙ ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ ጉዳዮች

ተ.ቁ	የፕሮጀክቱ ዓይነት	ፕሮጀክቱ የሚያስከትለው አሉታዊ ተጽዕኖዎች	በግምገማ ወቅት ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ መስፈርቶች
1.	የወፍጮ ቤት	የድምጽ ብክለት/Noise pollution/ የአየር ብክለት /አዋራ/Air Pollution/ የደረቅ ቆሻሻ /Solid waste/ የአካባቢን ገጽታ የሚያበላሽ ግንባታ/nuisance pollution/ የሕንጻ ንቅናቄ/vibration impact/ የቅመማቅመምና በርበሬ ሽታ የሚፈጠረው ችግር ከጋማ ከብቶች ፋንድያ የሚፈጠር የአካባቢ ብክለት(ከገጠር ጋር የተዋሰኑ ክ/ከተሞች)	ወፍጮ ቤቱ የሚገነባበት/የተገነባበት ቁሳቁስ ብሎኬት መሆኑን መረጋገጥ፣ ከመኖሪያ/የንግድ ቤት የጋራ ግድግዳ ያለመኖሩን መረጋገጥ ፣ የአቧራ መውጫ በጣሪያ ላይ ከፍ ብሎ መዘጋጀቱን ማረጋገጥ /እስከ 1 ሜትር/ ፣ በአካባቢው ላይ የማህበራዊ አገልግሎት መስጫ ተቋማት ያለመኖራቸውንን ማረጋገጥ ፣ /የትምህርት የጤና የሕጻናት ማቆያ/ ሌሎች የመንግስትና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት ያለመኖራቸውን ማረጋገጥ ፣ የቅመማ ቅመምና በርበሬ ወፍጮ ከመኖሪያ ሰፈር በጣም መራቅ አለበት፡፡
2.	የፎቶ ስቱዲዮ	ከማተሚያ ቀለም የሚወጣው አደገኛ ኬሚካል ደረቅ ቆሻሻ/ወረቀት/	ከማተሚያ ቀለም /Toner/ የሚወጣው አደገኛ ኬሚካል የሚወገድበትን ዘዴ በግልጽ ማስቀመጡን ማረጋገጥ ፣ የደረቅ ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ዘዴን መፈተሽ ፣ የፎቶ ስቱዲዮ በማንኛውም ቦታ ሊገነባ ይቻላል፡፡
3.	የሙዚቃ ቤት/ካሴት ማከራያ፣ ማከፋፈያ/	የድምጽ ብክለት/ Noise pollution/ ንዝረት /vibration/	በመኖሪያ መንደሮች ውስጥ ያለመሆኑ ፣ የድምጽ መጠኑ በተቀመጠለት ስታንዳርድ እንደሚሰራ ማረጋገጥ፣ ማህበራዊ አገልግሎት መስጫ ተቋማት ማለትም /ት/ቤት ፣ የሕጻናት ማቆያና መማሪያ ፣ የህክምና መስጫ ፣መንግስታዊና መ.ያ.ድ ተቋማት በአካባቢ ያለመኖራቸውን ማረጋገጥ፣
4.	የምሽት ክበብ	የድምጽ ብክለት / Noise pollution/ የአየር ብክለት መታፈን /soffocation/ የእሳት አደጋ /fire hazard/ ባህላዊ ተፅዕኖዎች	በቂ የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ /መስኮት፣ ቬንትሌተር የአየር ማቀዝቀዥያ ቤቱ ድምጽ ወደ ውጪ የማያስወጣ መሆኑን ማረጋገጥ፣/sound proof/ ከመኖሪያ ሰፈር፣የሕክምናና ትምህርት መስጫ ተቋማት የእንግዳ ማረፊያ፣ በአካባቢ ያለመኖራቸውን ማረጋገጥ ፣ በቂ የተሽከርካ ማቆሚያ /Parking/ መኖሩን ማረጋገጥ ፣ /ከመንገዱ በተጨማሪ/ በአካባቢ ጥበቃ ባለስልጣን የወጣውን የድምጽ ስታንዳርድ የሚያሟላ መሆኑን ማረጋገጥ፣

ተ.ቁ	የፕሮጀክቱ ዓይነት	ፕሮጀክቱ የሚያስከትለው አሉታዊ ተጽዕኖዎች	በግምገማ ወቅት ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ መስፈርቶች
5.	ዳቦና ብስኩት መጋገሪያ	ከፍተኛ ሙቀት /Thermal Pollution/ የእሳት አደጋ /Fire Hazard/ ፍሳሽ ቆሻሻ /Liquid waste/ ደረቅ ቆሻሻ /solid waste/ የድምጽ ብክለት/ከማቡኪያ ማሽኑ የሚፈጠር/ የአየር ብክለት/ከጭስ/ አላስፈላጊ ሽታ/nuisance smell/	ዳቦ ቤቱ የተገነባበት ማቴሪያል ከብሎኬት መሆኑን ማረጋገጥ የእሳት ማጥፊያ /Fire extingusher/ መኖሩን ማረጋገጥ ፣ ከመኖሪያ /የንግድ ቤት ጋር የጋራ ግድግዳ ያለመኖሩ፣ ለሚጠቀሙበት እንጨት መከማቻ ቤት ቦታ መኖሩ ፣ ፍሳሹን የሚጠራቅምበት ማከማቻ /Septictank መኖሩን ማረጋገጥ ፣ ለደረቅ ቆሻሻ ማከመቻ በቂ ቦታ መኖሩን ማረጋገጥ ፣ የደረቅ ቆሻሻ አወጋገድ ስርዓቱን መፈተሽ ፣ የእሳት አደጋ ተሽከርካሪ ማስገባት መቻሉን ማረጋገጥ የማቡኪያ ድምጽ በደረጃ መሆኑን ማረጋገጥ፣ መጋገሪያ ማሽኑ በኤሌክትሪክ የሚሰራ መሆኑን ማረጋገጥ፣ መጋገሪያው ከሸክላላ ጡብ መሆኑን ማረጋገጥ ማድበልበያው ከአልሙኒየም ፣ከወጥ ጣውላ ወይም ከእምነበረድ መሆኑን ማረጋገጥ፣
6.	የልብስ እጥበት /Laundry/	ፍሳሽ ቆሻሻ /አደገኛ ኬሚካል	በፍሳሽ ቆሻሻና አደገኛ ኬሚካል መከማቻ የሚሆን ማጠራቀሚያ /septic tank/ መኖሩን ማረጋገጥ፣
7.	አነስተኛ የምግብ ዘይት መጭመቂያ	ደረቅ ቆሻሻ /ፋጉሎ/ ፍሳሽ ቆሻሻ / liquid waste/ አላስፈላጊ ሽታ/nuisance smell/ የማሽኑ ድምጽ/Noise pollution/ የአየር ብክለት/ከጭስና አቧራ/	ዘይት መጭመቂያ የራሱ የሆነ ግቢ ሊኖረው እንደሚገባ ማረጋገጥ ፣ በቂ የፍሳሽ ማጠራቂሚያ /septictank/ መኖሩን ማረጋገጥ፣ በፋጉሎ ማካመቻ የሚሆን በቂ ቦታ መዘጋጀቱን ማረጋገጥ፣ የፍጉሎ አወጋገድ ስርዓቱ ምን እንደሚመስል መገምገም ፣ ሽታውን ለማስወገድ የሚጠቀምበት ዘዴ ግምት ውስጥ ማስገባት፣ ጥሬ እቃው ሲበጠር የሚወጣውን ብናኝ/አቧራ/ በአግባቡ መቆጣጠር ፣
8.	ጋራዥ የመኪና እጥበትና ሌሎች ከጋራዥ ጋር ተያያዥነት ያላቸው ስራዎቸ	ከጋራዥና የመኪና እጥበት የሚፈጠረው ፍሳሽ ቆሻሻ ከብየዳ የሚነሳ የጨረር ብክለት ከቅጥቀጣና ብየዳ የሚፈጠር የድምጽ ብክለት ከግሪስና ከሌሎች ፍሳሾች ምክንያት የሚፈጠር የአፈር ብክለት ደረቅ ቆሻሻ/የብረት ቁርጥራጮች…./ አደገኛ ኬሚካሎች/የመኪና	በአካባቢው የአገልግሎት መስጫ ተቋማት ት/ቤት የጤና ተቋም የመንግስትና መያድ ተቋማት ያለመኖራቸውን ማረጋገጥ፣ ለፍሳሽ ማጠራቀሚያ የሚያገለግል በኮንክሪት የተሰራ ማጠራቀሚያ /septic tank/መኖሩን ማረጋገጥ ፣ ለመኪና እጥበት የሚውለው ውሃ በአግባቡ ተጣርቶ ወደ ውሃ አካላት ሊያስገባ የሚችል ግንባታ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ጋራዥ የራሱ የቻለና በቂ ግቢ እንዳለው ማረጋገጥ፣ ከግቢ ውጪ መኪናዎችን በማቆም አከባቢን እንደማይበክል ማረጋገጥ፣

ተ.ቁ	የፕሮጀክቱ ዓይነት	ፕሮጀክቱ የሚያስከትለው አሉታዊ ተጽዕኖዎች	በግምገማ ወቅት ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ መስፈርቶች
		ዘይት ፣ባትሪ፣ ቀለም…./	ከማንኛቸውም የመኖሪያ ቤቶች ጋር የጋራ ግድግዳ እንደሌለው መረጋገጥ፣ በአካባቢ ላይ ሊፈጠር የሚችለውን የጨረር ብክለት ለመቀነስ እንዲቻል በየዳ በሚካሄድበት አካባቢ ላይ በቂ መጠለያ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ድምጽ በአካባቢ ያሉትን ተቋማትና ነዋሪዎች እንዳይረብሽ ሰፊ ግቢና ከተቋማት የራቀ መሆኑን ማረጋገጥ፣ የስራ ቦታው ወለል በኮንክሪት የተገነባና መጠለያ/shade /ያለው መሆኑን መረጋገጥ፣ የቀለም መቀባቱ ሂደት/spray /በተወሰነና በተከለለ ቦታ በጥንቃቄ መካሄድ እንዳለበት ማረጋገጥ፣ በአካባቢ ጥበቃ ባለስልጣን የወጣውን የድምጽ ስታንዳርድ ማሟላት፣
9.	መለስተኛ የጤና ተቋማት ጤና ጣቢያ መለስተኛ ክሊኒክ	ታማሚ ሰው ከተጠቀመባቸው ቁሳቁሶች የሚፈጠር የኢንፌክሽን በሽታ /ከመርፌ ፣ከጥጥና ፋሻ የሚከሰት/ የፍሳሽ ቆሻሻ የደረቅ ቆሻሻ ሌሎች ባዮሜድካል ቆሻሻዎች/የሰውነት ክፍሎች…/	በሽተኛ የተጠቀመባቸውን ቁሳቁሶች እንደገና ለመጠቀም እንዲቻል ተቋሙ የአውቶ ክሌብ ማሽን ሊኖረው ይገባል በሽተኞች የተጥቀሙበትን ቆሻሻና ሌሎች የሚፈጠሩ ደረቅ ቆሻሻዎችን ለማስወገድ እንዲችል በጡብ የተገነባ ማቃጠያ/Incinerator/ ሊኖረው ይገባል፡፡ የማቃጠያው ጭስ ማውጫ /smoke stack/ ከ3-6 ሜትር ርዝመት ሊኖረው ይገባል፡፡ የሚፈጠሩትን ፍሳሽ ቆሻሻ ለማስተናገድ የሚችል በኮንክሪት የተሰራ የፍሳሽ ማጠራቀሚያ /septic tank/ ሊኖረው ይገባል፡፡ የጤና ተቋሙ እራሱን በቻለ ግቢ ሆኖ ከመኖሪያ፣ከምግብ፣ከሻይ ቤቶችና ከመሳሰሉት ያልተያያዘ መሆኑን ማረጋገጥ፣ የጤና ተቋሙ በቂ ብርሃንና አየር ማስገቢያ ሊኖረው ይገባል፡፡ የማዋለድ ስራ የሚሰሩ ከሆነ የእንግዴ ልጅ መቅበሪያ /placenta pit/ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ንጽሕና የተጠበቀ መጸዳጃ ቤት፣ የእጅ መታጠቢያና የቆሻሻ መጠራቀሚያ መኖሩን ማረጋገጥ፤

ተ.ቁ	የፕሮጀክቱ ዓይነት	ፕሮጀክቱ የሚያስከትለው አሉታዊ ተጽዕኖዎች	በግምገማ ወቅት ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ መስፈርቶች
10.	የቤት ውስጥ ምግብ ማቀነባበር ማሽኒያ	ለእቃና ጥሬ እቃ ማጠቢያ የሚያገለግል ፍሳሽ በአካባቢ ላይ የሚፈጥረው ችግር የደረቅ ቆሻሻ አላስፈላጊ ሽታ /nuisance smell/ በቂብርሃንና የአየር ዝውውር ያለመኖር የድምጽ ብክለት	ለማቀነባበሪያው ማሽኒያ የሚያገለግለው ቤት የራሱ የቻለ ግቢ ሊኖረው ይገባል፡፡ የሚፈጠረው ፍሳሽ ቆሻሻ ለማጠራቀም የሚችል በቂ ስፋት ያለው ማጠራቀሚያ /septic tank// ሊኖረው ይገባል፡፡ ደረቅ ቆሻሻን ለማከማቸት የሚያስችል በቂ ማከማቻ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ለጥሬ እቃና ያለቀለትን ምርት ለማከማቸት የሚችል በቂ መጋዘን መኖሩን ማረጋገጥ፣ በሚሰራበት ቤት ውስጥ በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ፣
11.	አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች፣ የእንጨት የብረታ ብረትና የመስታወት ስራዎች	የእንጨት ፣የብረታ ብረትና የመስታወት ቁርጥራጮች ምክንያት የሚፈጠር ደረቅ ቆሻሻ በእንጨት ስራ ምክንያት የሚፈጠር ብናኝ የሚያስከትለው የአየር ብክለት ከእንጨትና ብረት ማሽኖች ምክንያት የሚፈጠር የድምጽ ብክለት በቂ ብርሃን ካለመኖር ጋር የሚፈጠር ድንገተኛ አደጋ የሰራተኞች ጉዳት/accident or mechanical injuries/	የማህበራዊ አገልግሎት መስጫ ተቋማትና ሌሎች የመንግስትና መ.ያ.ድ ጽ/ቤቶች በአካባቢው ያለመኖራቸውን ማረጋገጥ፣ ካፌዎች፣ሆቴሎችና ሌሎች የመዝናኛ ማዕከሎች በአካባቢ በበቂ ርቀት መኖራቸውን ማረጋገጥ ፣ ከማሽን የሚፈጠረው ድምጽ አምቆ ለመያዝ የሚያስችል ግንባታ መኖሩን ማረጋገጥ ፣ በቂ የብናኝና ደረቅ ቆሻሻ ማከመቻ ስፍራ መኖሩን ማረጋገጥ በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ ፣ አቧራ/ብናኝ/ ማውጫ የሚሆን ግንባታ በጣሪያው ላይ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ለአካባቢው የሚመጥን የድምጽ ደረጃ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ቀለም ሲቀባ በጥንቃቄ መሆኑን ማረጋገጥ፣ ለሰራተኞች አስፈላገወ የስራ ላይ አደጋ መከላከያ ቁሳቁሶች ማሟማታቸውን ማረጋገጥ፣
12.	የብሎኬት አነስተኛ፣ የጡብና የሸክላ ማምረቻዎች	ከጥሬ እቃዎቹ ምክንያት በአካባቢ ላይ የሚፈጠር ብናኝና የአየር ብክለት ፣ ከሸክላ ጡብ ማምረቻ ወቅት የሚፈጠር ጭስ የሚፈጥረው የአየር ብክለት ፣ ለማቃጠያ እንጨት የሚጠቀሙ ከሆነ የሚፈጥሩት የተፈጥሮ ሃብት መመናመን ፣ የድምጽ ብክለት ማሽኑ የሚፈጠረው ንቅናቄ/vibration/	ለጥሬ እቃ ማከማቻና መስሪያ በቂ ቦታ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ለተሽከርካሪዎች ዝውውር በቂ ቦታ መኖሩን ማረጋገጥ፣ የመኖሪያ ሰፈሮችና ማህበራዊ አገልግሎት መስጫ ተቋማት ከአካባቢው በበቂ ርቀት መኖራቸውን ማረጋገጥ ፣ ሸክላዎቹን ለማቃጠል የሚጠቅምበት ኃይል /ኢነርጂ/ ዓይነት በግልጽ መታወቅ ይኖርበታል ፤ ከሸክላ ጡብ ማቃጠያ የሚወጣው ጭስ አካባቢን በማይጎዳ መልኩ መገንባቱን ማረጋገጥ ፣
13	አነስተኛ ሆቴሎች	የፍሳሽ መፈጠር የድምጽ ብክለት (ከተሽከርካሪ፣	የሚፈጠረው ፍሳሽ ቆሻሻ ለማጠራቀም የሚችል በቂ ስፋት ያለው ማጠራቀሚያ /septic tank// ሊኖረው

ተ.ቁ	የፕሮጀክቱ ዓይነት	ፕሮጀክቱ የሚያስከትለው አሉታዊ ተጽዕኖዎች	በግምገማ ወቅት ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ መስፈርቶች
		ከሙዚቃ)	ይገባል፡፡ ደረቅ ቆሻሻን ለማከማቸት የሚያስችል በቂ ማከማቻ መኖሩን ማረጋገጥ፣
14	አነስተኛ የእንስሳት እርባታ/ማደለብ	የሽታ ችግር፤ ከእንስሳት የሚወገድ ፍሳሽና ደረቅ ቆሻሻ፤ የእንስሳት ድምጽ	ከመኖሪያና መስሪያ ቦታዎች ከ50 ሜትር ያላነሰ ርቀት በሁሉም አቅጣጫ መኖር አለበት፣ ለእንስሳት ማቆያነት የሚያስችል የንጣፍና አጥር አገነባብ መኖር አለበት፣ ፍሳሽ በአግባቡ የሚሰበሰብና የሚወገድ መሆን አለበት
15	አነስተኛ የልብስ ስፌት ፋብሪካ	የጨርቅ ቁርጥራጭና የማሽኒያ ደረቅ ቆሻሻና የብናኝ ችግር	በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ ፣ አቧራ/ብናኝ/ ማውጫ የሚሆን ግንባታ በጣሪያው ላይ መኖሩን ማረጋገጥ፣
16	አነስተኛ ህንጻ ግንባታ	በተሽከርካሪ ምክንያት የድምጽ ችግርና የመንገድ መዘጋጋት	የሚፈጠረው ፍሳሽ ቆሻሻ ለማጠራቀም የሚችል በቂ ስፋት ያለው ማጠራቀሚያ /septic tank// ሊኖረው ይገባል፡፡ ደረቅ ቆሻሻን ለማከማቸት የሚያስችል በቂ ማከማቻ መኖሩን ማረጋገጥ፣ የአረንጓዴ ቦታ ማካተቱን ማረጋገጥ
17	የኮብልስቶን መንገዶችና ደሬኔጅ	በሠራተኞችና ድንጋይ ማስተካከል የድምጽ ብክለት፣ በግብዓት አቀማመጥ ምክንያት መንገድ መዘጋጋትና የህብረተሰብ እንቅስቃሴ መታወክ	የህብረተሰብ ተሳትፎ መኖሩንና ቦታ የለቀቁ ተገቢው ካሳ ማግኘታቸውን ማረጋገጥ የህረተሰቡን መጓጓዝ መስተጓጎልን መቀነሱን ማረጋገጥ፤ በጥራት መጓደል የመንገድ መበላሸትን እንዳያስከትል ትኩረትን ማረጋገጥ
18	አነስተኛ ፕላስቲክ ፋብሪካ	ከማምረት ሂደት የተረፈ ምርት የደረቅ ቆሻሻ፤ ፍሳሽ ቆሻሻ፤ የድምጽ ብክለት	በቂ የብናኝና ደረቅ ቆሻሻ ማከመቻ ስፍራ መኖሩን ማረጋገጥ በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ ፣ አቧራ/ብናኝ/ ማውጫ የሚሆን ግንባታ በጣሪያው ላይ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ለአካባቢው የሚመጥን የድምጽ ደረጃ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ፍሳሽ በአግባቡ የሚሰበሰብና የሚወገድ መሆን አለበት
19	የሻማ ማምረት ሥራ	ከማሽን የሚወጣ ጭስ/ሽታ፣ ሙቀት ወይም ድምጽ	በቂ ደረቅ ቆሻሻ ማከመቻ ስፍራ መኖሩን ማረጋገጥ በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ ፣ ለአካባቢው የሚመጥን የድምጽ ደረጃ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ፍሳሽ በአግባቡ የሚሰበሰብና የሚወገድ መሆን አለበት
20	መጋዘን	በተሽከርካሪ ምክንያት የድምጽ ችግርና የመንገድ መዘጋጋት	ለተሽከርካሪዎች ዝውውር በቂ ቦታ መኖሩን ማረጋገጥ፣ በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ

ተ.ቁ	የፕሮጀክቱ ዓይነት	ፕሮጀክቱ የሚያስከትለው አሉታዊ ተጽዕኖዎች	በግምገማ ወቅት ትኩረት ሊደረግባቸው የሚገቡ መስፈርቶች
21	የእህል ማበጠሪያ	በእህል ማበጥር ምክንያት የብናኝ፣ የድምጽ ችግር ይፈጠራል	ለተሽከርካሪዎች ዝውውር በቂ ቦታ መኖሩን ማረጋገጥ፣ በቂ የብናኝና ደረቅ ቆሻሻ ማከመቻ ስፍራ መኖሩን ማረጋገጥ በቂ ብርሃንና የአየር ዝውውር መኖሩን ማረጋገጥ ፣ አቧራ/ብናኝ/ ማውጫ የሚሆን ግንባታ በጣሪያው ላይ መኖሩን ማረጋገጥ፣ ለአካባቢው የሚመጥን የድምጽ ደረጃ መኖሩን ማረጋገጥ፣
22	የኤሌክትሪክና ማገዶ ቆጣቢ ምድጃ ማምረት	የደረቅ ቆሻሻና ብናኝ ችግሮች፣	በቂ ለሥራ የተመቸና ለአደጋ ያልተጋለጠ መሆኑን ማረጋገጥ